

סוכה נא. (משנה) עד נב: (שורה 2 בשורות הרחבות)

ביאורים

ההוא סבא: בתוס' (חולין ו ע"א) מביא שיש מפרשים שכל מקום שמוזכר בתלמוד 'ההוא סבא' הכוונה היא לאליהו הנביא. אך באוצר הגאונים (ברכות ה ע"ב) נאמר: "אינו אדם ידוע אלא זקן סתם שהיה נמצא באותה שעה".

משנה

שמחת בית השואבה:

- כל מי שלא ראה שמחת בית השואבה - לא ראה שמחה מימיו.
- במוצאי יו"ט ראשון ירדו לעזרת נשים ותיקנו שם תיקון גדול.
- היו שם מנורות של זהב ו-4 ספלי זהב בראשיהם ו-4 סולמות לכל מנורה ו-4 כהנים בחורים שהחזיקו כדים של 120 לוג כדי להטיל לספלים. (את הפתילות הכינו בגדי כהנים בלויים)
- לא היתה חצר בירושלים שלא האירה מאור בית השואבה.

חסידים ואנשי מעשה

היו מרקדין עם אבוקות בידיהן ואומרים לפניהם דברי שירות ותשבחות.

הלויים

ניגנו בכלי שיר מרובים על 15 המעלות (שבין עזרת ישראל לעזרת נשים).

2 כהנים עמדו בשער העליון:

כשקרא הגבר תקעו בחצוצרות, כשמלאי המים הגיעו למדרגה העשירית תקעו שוב, כשמלאי המים הגיעו לעזרת נשים תקעו שוב, והמשיכו לתקוע עד שהגיעו לשער מזרח.

ממלאי המים

כשהגיעו לשער מזרח הסתובבו לכיוון מערב ואמרו: 'אבותינו שהיו במקם הזה אחוריהם אל ההיכל ופניהם קדמה ומשתחווים קדמה לשמש ואנו ליה עינינו'. ר"י: היו אומרים 'אנו ליה וליה עינינו'.

וכן:

מי שלא ראה ירושלים בתפארתה - לא ראה כרך נחמד מעולם.
מי שלא ראה בהמ"ק בבנינו (בנין הורדוס) - לא ראה בנין מפואר מעולם.
מי שלא ראה ביהמ"ק הגדול של אלכסנדריא שבמצרים - לא ראה בכבודן של ישראל.

בביכנ"ס זה היתה כמות עצומה של אנשים וכולם נהרגו בגלל שעברו על הציווי "לא תוסיפון לשוב בדרך הזה (למצרים) עוד".

מה הוא התיקון גדול שתיקנו?

הניחו לוחות על הזיזין שבנו בכתלים, כדי שהנשים יעמדו על גביהם (כדי למנוע עירבוביא עם הגברים)

קושיה:

איך ניתן לשנות/להוסיף על בנין ביהמ"ק, והרי מבנה ביהמ"ק נקבע ע"י הקב"ה?

תשובה:

מההספד שבזכריה אנו רואים שבאירועים המוניים יש להפריד בין גברים לנשים.

"וספד הארז הארזות וספד" - על מה ההספד?

דעה 1: על משיח בן יוסף שנהרג.

דעה 2: על יצר הרע שנהרג.

כשמשיח בן דוד יראה שמשיח בן יוסף נהרג הוא יבקש מהקב"ה חיים. אך הקב"ה ישיבו שכבר דוד ביקש זאת עבורו.

הצדיקים בוכים כשזוכרים בצער שהיה להם לכבוש את היצר הרע, והרשעים בוכים על כך שלא הצליחו להתגבר עליו.

יצר הרע:

- בהתחלה דומה לחוט דק ומגע האדם עימו באקראי, ולאחר שאדם נמשך אחריו דומה לחוט עבה והוא נטוע בליבו.
- 7 שמות יש לו - רע, ערל, טמא, שונא, מכשול, אבן, צפוני.
- מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו, ואלמלא הקב"ה שעוזר לו - אינו יכול לו.
- אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש; אם אבן הוא - נימוח, אם ברזל הוא - מתפוצץ.
- מסיתו לאדם בעולם-הזה. ומטיד עליו שחטא בעולם הבא.